

## Nr 174

*Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till lag angående ändrad lydelse av 3 § lagen om fri rättegång, m. m.; given Stockholms slott den 16 oktober 1964.*

Under åberopande av bilagda i statsrådet och lagrådet förda protokoll vill Kungl. Maj:t härmed föreslå riksdagen att antaga härvid fogade förslag till

1) lag angående ändrad lydelse av 3 § lagen den 19 juni 1919 (nr 367) om fri rättegång;

2) förordning om ändrad lydelse av 3 § 2 mom. förordningen den 6 november 1908 (nr 129) angående en särskild stämpelavgift vid köp och byte av fondpapper;

3) förordning angående ändrad lydelse av 3 § förordningen den 28 september 1928 (nr 376) om särskild skatt å vissa lotterivinster;

4) förordning angående ändring i förordningen den 14 juni 1933 (nr 357) om åsättande i vissa fall av särskilt uppskattningsvärde å fastighet;

5) förordning angående ändring i förordningen den 6 juni 1941 (nr 416) om arvsskatt och gåvoskatt;

6) förordning angående ändring i förordningen den 1 juni 1951 (nr 442) om rätt att av riksskattenämnden erhålla förhandsbesked i taxeringsfrågor;

7) förordning angående ändrad lydelse av 6 § 1 mom. förordningen den 5 juni 1959 (nr 348) med särskilda bestämmelser om biografföreställningar m. m.; samt

8) förordning om ändring i stämpelskatteförordningen den 21 maj 1964 (nr 308).

Under Hans Maj:ts

Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

**BERTIL**

G. E. Sträng

**Propositionens huvudsakliga innehåll**

Propositionen är föranledd av den i våras antagna nya stämpelskatteförordningen. Den innehåller sålunda förslag till följdändringar av teknisk natur i en del andra författningar.

I anslutning därtill föreslås viss omläggning av gällande system för redovisning och uppbörd av lotterivinstskatt samt de avgifter som uttages i samband med åsättande av särskilt uppskattningsvärde på fastighet.

Vidare föreslås, att högsta avgift för riksskattenämndens förhandsbesked i taxeringsfrågor höjes från 500 till 1 000 kr.

Slutligen föreslås vissa ändringar i stämpelskatteförordningen i syfte att förtydliga reglerna om tidpunkten för skattepliktens inträde vid förvärv av fast egendom m. m.

De nu framlagda förslagen är avsedda att gälla fr. o. m. den 1 januari 1965, då den nya stämpelskatteförordningen träder i kraft.

## 1) Förslag

till

Lag

angående ändrad lydelse av 3 § lagen den 19 juni 1919 (nr 367)

## om fri rättegång

Härigenom förordnas, att 3 § lagen den 19 juni 1919 om fri rättegång<sup>1</sup> skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

*(Nuvarande lydelse)**(Föreslagen lydelse)*

3 §.

Part, som åtnjuter fri rättegång, vare befriad från erläggande av *stämpelavgift* för expeditioner angående rättegången och njute tillika den förmånen att av allmänna medel skola utgå *expeditionslösen*, delgivningskostnad som eljest skolat åligga parten samt ersättning till tjänsteman för särskild förrättning eller å tjänstens vägnar förskjuten kostnad. Frihet från avgift för sådan rättens expedition som ej utfärdas utan särskild begäran må åtnjutas jämväl efter det rätten skilt målet från sig, om expeditionen begäres innan tiden för fullföljd av talan utgått.

Part, som åtnjuter fri rättegång, vare befriad från erläggande av *ansökningsavgift* och av *expeditionsavgift* för expeditioner angående rättegången samt njute tillika den förmånen att av allmänna medel skola utgå delgivningskostnad som eljest skolat åligga parten samt ersättning till tjänsteman för särskild förrättning eller å tjänstens vägnar förskjuten kostnad. Frihet från avgift för sådan rättens expedition som ej utfärdas utan särskild begäran må åtnjutas jämväl efter det rätten skilt målet från sig, dock, i fråga om annan expedition än lagakraftbevis, endast om expeditionen begäres innan tiden för fullföljd av talan utgått.

Av allmänna — — — — —

— för en.

När i mål om äktenskaplig börd eller faderskapet till barn utom äktenskap blodundersökning eller annan undersökning rörande ärftliga egenskaper äger rum på begäran av part, som åtnjuter fri rättegång, skall *stämpel ej åsättas utlåtande över undersökningen*. Gottgörelse, som i statens eller kommuns tjänst anställd läkare äger betinga sig för tagande av blodprov, skall utgå av allmänna medel.

När i mål om äktenskaplig börd eller faderskapet till barn utom äktenskap blodundersökning eller annan undersökning rörande ärftliga egenskaper äger rum på begäran av part, som åtnjuter fri rättegång, skall gottgörelse, som i statens eller kommuns tjänst anställd läkare äger betinga sig för tagande av blodprov, utgå av allmänna medel.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1965.

<sup>1</sup> Senaste lydelse av 3 § se 1958: 643.

## 2) Förslag

till

## Förordning

om ändrad lydelse av 3 § 2 mom. förordningen den 6 november 1908  
(nr 129) angående en särskild stämpelavgift vid köp och byte av  
fondpapper

Härigenom förordnas, att 3 § 2 mom. förordningen den 6 november 1908 angående en särskild stämpelavgift vid köp och byte av fondpapper<sup>1</sup> skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

(Nuvarande lydelse<sup>2</sup>)

(Föreslagen lydelse)

## 3 §.

2. Stämpelplikt äger — — — — — fall, nämligen:

- |   |   |
|---|---|
| a) då bägge — — — — — Svenska skeppshypotekskassan; | e) vid utlämnande av här i riket            |
| e) vid utlämnande av här i riket                    | e) vid utlämnande av här i riket            |
| utfärdad obligation, då antingen                    | utfärdad obligation, då antingen            |
| obligationen skall enligt stämpel-                  | obligationen skall enligt stämpel-          |
| skatteförordningen före utlämnandet                 | skatteförordningen före utlämnandet         |
| föreses med särskild stämpel eller                  | föreses med särskild stämpel eller          |
| fråga är om obligation, utfärdad                    | fråga är om obligation, utfärdad av         |
| av svensk kommun eller landstings-                  | svensk kommun eller landstings-             |
| kommun, Kommunkredit Aktiebolag                     | kommun, Kommunkredit Aktiebo-               |
| eller svenskt aktiebolag med ändamål                | lag, <i>Kommunlåneinstitutet Aktiebo-</i>   |
| att idka belåning av fast egen-                     | <i>lag</i> eller svenskt aktiebolag med än- |
| dom eller tomträtt; samt                            | damål att idka belåning av fast             |
|   | egendom eller tomträtt; samt                |
| f) vid köp — — — — — sådant organ.                  |   |

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1965.

<sup>1</sup> Senaste lydelse av 3 § 2 mom. se 1964:309 och 275.

<sup>2</sup> Antagen av 1964 års riksdag att gälla fr. o. m. den 1 januari 1965; jfr prop. 1964:75; BevU 42; Rskr 167.

**3) Förslag**

till

**Förordning****angående ändrad lydelse av 3 § förordningen den 28 september 1928  
(nr 376) om särskild skatt å vissa lotterivinster**

Härigenom förordnas, att 3 § förordningen den 28 september 1928 om särskild skatt å vissa lotterivinster<sup>1</sup> skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

*(Nuvarande lydelse)**(Föreslagen lydelse)***3 §.**

Det åligger anordnare av lotteri eller utfärdare av premieobligationer att inom viss tid, som Kungl. Maj:t bestämmer, efter det vinstdragning ägt rum, till statsverket redovisa den å vinstdragningen belöpande *skatt genom handling försedd med stämpel å så stort belopp, som svarar mot skatten å vinsterna på samtliga i dragningen ingående avyttrade lotter eller obligationer.*

Det åligger anordnare av lotteri eller utfärdare av premieobligationer att inom viss tid, som Kungl. Maj:t bestämmer, efter det vinstdragning ägt rum, till statsverket redovisa den å vinstdragningen belöpande *skatten.*

Därest lotteriets — — — — — denna vinst.

Med vinstdragning — — — — — vinsterna bestämmas.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1965. Äldre bestämmelser skola fortfarande äga tillämpning i fråga om varu- eller tombolalotteri, om anmälan angående anordnande av lotteriet inkommit eller tillstånd till detta meddelats före den 1 januari 1965, och i fråga om annat lotteri, om vinstdragning ägt rum före samma dag.

<sup>1</sup> Senaste lydelse av 3 § se 1935:29.

## 4) Förslag

till

## Förordning

## angående ändring i förordningen den 14 juni 1933 (nr 357) om åsättande i vissa fall av särskilt uppskattningsvärde å fastighet

Häri genom förordnas, dels att 4, 9, 10, 12 och 13 §§ förordningen den 14 juni 1933 om åsättande i vissa fall av särskilt uppskattningsvärde å fastighet<sup>1</sup> skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives dels att 11 § samma förordning skall upphöra att gälla.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

4 §.

Framställning om — — — — — provningsnämndens kansli.  
I framställningen — — — — — för uppskattningen.

*Framställningen skall åtföljas av ett belopp å tjugufem kronor. Stämpel å detta belopp skall, då framställningen inkommit, åsättas densamma. Är framställningen icke vid inlämnandet åtföljd av penningar till stämpel och erlägges ej genast efter erhållen tillsägelse det felande beloppet, må den ej mottagas.*

9 §.

Fastighetsprövningsnämndens eller — — — — — av protokollet.  
*Överstiger det åsatta preliminära taxeringsvärdet 25 000 kronor, skall utdraget genom överståthållarämbetets eller länsstyrelsens försorg för- ses med stämpel enligt denna tariff:*

*Har preliminärt taxeringsvärde åsatts, utgår för protokollsutdraget avgift enligt denna tariff:*

(Nuvarande lydelse)

## Fastighetens uppskattade värde

	Kronor		Kronor	Stämpelns belopp Kronor
Lägst	25,100	högst	40,000	15
»	40,100	»	55,000	30
»	55,100	»	75,000	50
»	75,100	»	100,000	75
»	100,100	»	200,000	100
»	200,100	»	300,000	125
»	300,100	»	500,000	150
»	500,100	»	700,000	175
»	700,100	»	1,000,000	225
		över	1,000,000	275

<sup>1</sup> Senaste lydelse av 4 och 10 §§ se 1957: 69 samt av 9 och 13 §§ se 1943: 858.

## (Föreslagen lydelse)

## Fastighetens uppskattade värde

	Kronor	Högst	Kronor	Avgiftens belopp Kronor
Lägst	25 100	»	25 000	25
»	40 100	»	40 000	40
»	55 100	»	55 000	55
»	75 100	»	75 000	75
»	100 100	»	100 000	100
»	200 100	»	200 000	125
»	300 100	»	300 000	150
»	500 100	»	500 000	175
»	700 100	»	700 000	200
»	1 000 100	»	1 000 000	250
		»	2 000 000	300
		över	2 000 000	400

## (Nuvarande lydelse)

## (Föreslagen lydelse)

Protokollsutdrag, som icke skall beläggas med stämpel, skall genom protokollförarens försorg i rekommenderat brev med allmänna posten tillsändas sökanden.

Protokollsutdrag, som belagts med stämpel, vare sökanden pliktig att utlösa. Underrättelse om när sådant utdrag finnes tillgängligt att avhämta skall genom protokollförarens försorg i brev med allmänna posten avsändas till sökanden. Har utdraget ej utlösts inom fjorton dagar efter underrättelsens avsändande, må stämpelavgiften utmätas.

Avgiftsbelagt protokollsutdrag skall tillställas sökanden mot postförskott. Har avgiften ej erlagts inom en månad efter avsändandet av protokollsutdraget, må avgiften utmätas.

## 10 §.

I prövningsnämndens kansli skall föras särskild liggare över meddelade beslut om åsättande av preliminärt taxeringsvärde. Anteckning i liggaren skall verkställas inom tre dagar efter det fastighetsprövningsnämndens eller länsprövningsnämndens protokoll justerats och till riktigheten bestyrkas av protokollföraren hos nämnden.

Beslutet skall genom utdrag av liggaren utan dröjsmål meddelas den lokala skattemyndigheten, som antecknar det preliminära taxeringsvärdet och dagen för beslutet i tillgäng-

Beslut om åsättande av preliminärt taxeringsvärde skall genom utdrag av protokollet utan dröjsmål meddelas vederbörande taxeringsintendent och den lokala skattemyn-

*(Nuvarande lydelse)*

ligt exemplar av den senast upprättade fastighetslängden. Sådan anteckning göres i fastighetslängdens anteckningskolumn å rad, där fastighetens gällande taxeringsvärde finnes infört.

Underrättelse om — — — — —

*(Föreslagen lydelse)*

digheten, vilken antecknar det preliminära taxeringsvärdet och dagen för beslutet i tillgängligt exemplar av den senast upprättade fastighetslängden. Sådan anteckning göres i fastighetslängdens anteckningskolumn å rad, där fastighetens gällande taxeringsvärde finnes infört.

15 februari.

## 12 §.

Från *stämpelavgift* enligt denna förordning är *kronan* befriad.

Från *avgift* enligt denna förordning är *staten* befriad.

## 13 §.

Ordförande i fastighetstaxeringsnämnd eller i lokal taxeringsnämnd så ock av överståthållarämbetet eller länsstyrelse förordnad ledamot i sådan nämnd må för på honom ankommande göromål enligt denna förordning, där så finnes skäligt, åtnjuta särskild ersättning av statsmedel med belopp, som efter förslag av överståthållarämbetet eller länsstyrelsen bestämmes av fastighetsprövningsnämnden eller länsprövningsnämnden under iakttagande av de särskilda föreskrifter rörande disposition av medel för ändamålet, Kungl. Maj:t må finna nödigt meddela. Om ersättning till sakkunnig, som biträtt vid uppskattningen, gäller vad i 145 § 6 och 8 mom. taxeringsförordningen sägs. Av landsting eller kommun vald ledamot i beskattningsnämnd, som deltagit i sammanträde enligt 6 §, må uppbära ersättning efter vad i 146 § taxeringsförordningen är stadgat.

Ordförande i fastighetstaxeringsnämnd eller i lokal taxeringsnämnd så ock av överståthållarämbetet eller länsstyrelse förordnad ledamot i sådan nämnd må för på honom ankommande göromål enligt denna förordning, där så finnes skäligt, åtnjuta särskild ersättning av statsmedel med belopp, som efter förslag av överståthållarämbetet eller länsstyrelsen bestämmes av fastighetsprövningsnämnden eller länsprövningsnämnden under iakttagande av de särskilda föreskrifter rörande disposition av medel för ändamålet, Kungl. Maj:t må finna nödigt meddela. Om ersättning till sakkunnig, som biträtt vid uppskattningen, gäller vad i 129 § 3 och 5 mom. taxeringsförordningen sägs. Av landsting eller kommun vald ledamot i beskattningsnämnd, som deltagit i sammanträde enligt 6 §, må uppbära ersättning efter vad i 130 § taxeringsförordningen är stadgat.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1965.

Har framställning om åsättande av preliminärt taxeringsvärde mottagits före de nya bestämmelsernas ikraftträdande men ärendet först därefter slutligt avgjorts, skall belopp som erlagts enligt 4 § i dess äldre lydelse avräknas från avgift som utgår enligt 9 § i dess nya lydelse.



## 5) Förslag

till

## Förordning

## angående ändring i förordningen den 6 juni 1941 (nr 416) om arvsskatt och gåvoskatt

Härigenom förordnas, att 26, 48 och 60 §§ förordningen den 6 juni 1941 om arvsskatt och gåvoskatt<sup>1</sup> skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

## 26 §.

Den som — — — — — egendoms värde.

Till upplysning — — — — — blivit gjord.

Till ledning — — — — — och förmögenhetsskatt.

Beskattningsmyndigheten må, där särskild anledning föreligger, förordna lämplig person att verkställa uppskattning av lös egendom till ledning för dess värdering. Förordnande som nu sagts må, efter framställning av *advokatfiskalen*, meddelas av hovrätten i dit fullföljt skatteärende. Det åligger skattskyldig eller den, som för skattskyldig omhänderhar egendom, att hålla egendomen tillgänglig för besiktning ävensom att tillhandagå förrättningsmannen med upplysningar och annan utredning. Ersättning åt förrättningsmannen erlägges, om egendomen ingår i dödsbo, av boet och eljest av den för egendomen skattskyldige.

Beskattningsmyndigheten må, där särskild anledning föreligger, förordna lämplig person att verkställa uppskattning av lös egendom till ledning för dess värdering. Förordnande som nu sagts må, efter framställning av *den enligt 64 § 1 mom. förordnade granskningsmyndigheten*, meddelas av hovrätten i dit fullföljt skatteärende. Det åligger skattskyldig eller den, som för skattskyldig omhänderhar egendom, att hålla egendomen tillgänglig för besiktning ävensom att tillhandagå förrättningsmannen med upplysningar och annan utredning. Ersättning åt förrättningsmannen erlägges, om egendomen ingår i dödsbo, av boet och eljest av den för egendomen skattskyldige.

## 48 §.

Avlämnade deklARATIONER skola med undantag för den tid, varunder de jämlikt bestämmelsen i 64 § 2 mom. äro överlämnade *till hovrätten*, hos beskattningsmyndigheten förvaras under tolv år från utgången av det år, varunder de ingivits. Där

Avlämnade deklARATIONER skola med undantag för den tid, varunder de jämlikt bestämmelsen i 64 § 2 mom. äro överlämnade *för granskning*, hos beskattningsmyndigheten förvaras under tolv år från utgången av det år, varunder de ingivits. Där

<sup>1</sup> Senaste lydelse av 60 § se 1954:103.

## (Nuvarande lydelse)

beskattningsmyndighet eller *advokatfiskal vid hovrätt* av särskild anledning så finner påkallat, skall deklaration förvaras under femtio år från utgången av det år, varunder den ingivits. Efter utgången av nu angivna tider skola deklarationerna förstöras.

Deklarationer må — — — — —

Deklaration, som tillhandahålles polis- eller åklagarmyndighet eller som åberopas vid allmän domstol, må icke, *såvitt ej annat följer av vad i 62 § andra stycket stadgas*, utan samtycke av den, som avgivit deklarationen, offentligen föredragas eller i protokoll, utslag eller annan expedition intagas eller omnämnas i vidare mån än som oundgängligen erfordras.

Vad ovan — — — — —

## (Föreslagen lydelse)

beskattningsmyndighet eller *den enligt 64 § 1 mom. förordnade granskningsmyndigheten* av särskild anledning så finner påkallat, skall deklaration förvaras under femtio år från utgången av det år, varunder den ingivits. Efter utgången av nu angivna tider skola deklarationerna förstöras.

statistisk bearbetning.

Deklaration, som tillhandahålles polis- eller åklagarmyndighet eller som åberopas vid allmän domstol, må icke utan samtycke av den, som avgivit deklarationen, offentligen föredragas eller i protokoll, utslag eller annan expedition intagas eller omnämnas i vidare mån än som oundgängligen erfordras. *Vad nu sagts skall dock icke gälla sådana uppgifter om den skattskyldiges namn och hemvist samt skattens belopp, som antecknas i beslutsföreteckning enligt 62 § andra stycket.* ej bouppteckning.

## 60 §.

Vill någon föra talan mot beslut i skatteärende, har han att till beskattningsmyndigheten inkomma med sina till hovrätten ställda besvär. Är länsstyrelse i län, som hör under skilda hovrätter, beskattningsmyndighet, skola besvären ställas till den hovrätt, under vilken den del av länet hör, där den skattskyldige var mantalsskriven, när skattskyldigheten inträdde, eller, om han då ej var mantalsskriven inom riket, där han var bosatt eller stadigvarande vistades; i fråga om juridisk person vare för hovrättens behörighet bestämmande, var styrelsen eller förvaltningen hade sitt säte, när skattskyldigheten inträdde. Besvär må anföras, förutom av enskild part, av *advokatfiskalen vid hovrätten*.

Innefattar beslut av underrätt eller länsstyrelse prövning av fråga

Vill någon föra talan mot beslut i skatteärende, har han att till beskattningsmyndigheten inkomma med sina till hovrätten ställda besvär. Är länsstyrelse i län, som hör under skilda hovrätter, beskattningsmyndighet, skola besvären ställas till den hovrätt, under vilken den del av länet hör, där den skattskyldige var mantalsskriven, när skattskyldigheten inträdde, eller, om han då ej var mantalsskriven inom riket, där han var bosatt eller stadigvarande vistades; i fråga om juridisk person vare för hovrättens behörighet bestämmande, var styrelsen eller förvaltningen hade sitt säte, när skattskyldigheten inträdde. Besvär må anföras, förutom av enskild part, av *den enligt 64 § 1 mom. förordnade granskningsmyndigheten*.

Innefattar beslut av underrätt eller länsstyrelse prövning av fråga om

*(Nuvarande lydelse)*

om fastställande, eftergift eller återvinning av skatt, må talan fullföljas inom tre år från beslutets dag. Har part anfört besvär och vill jämväl hans vederpart söka ändring i beslutet, skall denne dock inkomma med sina besvär inom två månader från det delgivning som avses i 52 kap. 7 § rättegångsbalken ägt rum. I sistnämnda fall må vederparten inkomma med besvärslaga till hovrätten; prövningen huruvida hans besvärstalan fullföljts på föreskrivet sätt och inom rätt tid skall alltid tillkomma hovrätten.

*(Föreslagen lydelse)*

fastställande, eftergift eller återvinning av skatt, må talan fullföljas inom tre år från beslutets dag. När skattskyldig vitsordat anmärkning, som framställts av granskningsmyndigheten, skall vid fullföljd av talan anses, som om beslut om skattens fastställande blivit meddelat av underrätt eller länsstyrelse, när granskningsmyndigheten erhållit meddelande om vitsordandet. I sådant fall skall klaganden inkomma till hovrätten med sin dit ställda besvärslaga. Har part anfört besvär och vill jämväl hans vederpart söka ändring i beslutet, skall denne dock inkomma med sina besvär inom två månader från det delgivning som avses i 52 kap. 7 § rättegångsbalken ägt rum. I sistnämnda fall må vederparten inkomma med besvärslaga till hovrätten; prövningen huruvida hans besvärstalan fullföljts på föreskrivet sätt och inom rätt tid skall alltid tillkomma hovrätten.

Då besvär — — — — — över besvären.  
Över beslut — — — — — vitets utdömande.

---

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1965. De nya bestämmelserna i 60 § skola icke tillämpas, om beskattningsmyndighet dessförinnan meddelat beslut om skattens fastställande.

## 6) Förslag

till

## Förordning

**angående ändring i förordningen den 1 juni 1951 (nr 442) om rätt att av riksskattenämnden erhålla förhandsbesked i taxeringsfrågor**

Härigenom förordnas, *dels* att 9 § förordningen den 1 juni 1951 om rätt att av riksskattenämnden erhålla förhandsbesked i taxeringsfrågor skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives *dels* att 10 § samma förordning skall upphöra att gälla.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

## 9 §.

Sökande vare pliktig att, därest riksskattenämnden icke annorledes beslutar, för meddelat förhandsbesked till kronan erlægga efter omständigheterna lämpad avgift, lägst etthundra och högst *femhundra* kronor. Över riksskattenämndens beslut angående dylik avgift må klagan icke föras.

*För sökanden avsett protokollsutdrag upptagande förhandsbeskedet skall beläggas med stämpel å avgiftens belopp.* Avgiften må uttagas genom postförskott å den försändelse, varigenom *protokollsutdraget* jämlikt 5 § översändes till sökanden. Erlägges icke avgiften *sålunda*, må densamma utmätas.

Sökande vare pliktig att, därest riksskattenämnden icke annorledes beslutar, för meddelat förhandsbesked till kronan erlægga efter omständigheterna lämpad avgift, lägst etthundra och högst *ettusen* kronor. Över riksskattenämndens beslut angående dylik avgift må klagan icke föras.

Avgiften må uttagas genom postförskott å den försändelse, varigenom *protokollsutdrag* jämlikt 5 § översändes till sökanden. Erlägges icke avgiften *inom en månad efter det att krav framställts*, må densamma utmätas.

---

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1965. Äldre bestämmelser i fråga om avgiftens storlek skola fortfarande äga tillämpning, om sökanden om förhandsbesked inkommit dessförinnan.

**7) Förslag**

till

**Förordning**

**angående ändrad lydelse av 6 § 1 mom. förordningen den 5 juni 1959  
(nr 348) med särskilda bestämmelser om biograf föreställningar m. m.**

Härigenom förordnas, att 6 § 1 mom. förordningen den 5 juni 1959 med särskilda bestämmelser om biograf föreställningar m. m. skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

*(Nuvarande lydelse)*

*(Föreslagen lydelse)*

**6 §.**

*1 mom. Har film — — — — — därom (förbudskort).*

*Har film — — — — — äga tillträde.*

*Tillståndskort skall — — — — — och polisman.*

*Angående stämpelbeläggning av  
bevis, som i denna paragraf avses,  
stadgas i stämpelförordningen.*

---

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1965.

## 8) Förslag

till

## Förordning

## om ändring i stämpelskatteförordningen den 21 maj 1964 (nr 308)

Härigenom förordnas, att 8 § 1 mom., 22 § och 30 § 2 mom. stämpelskatteförordningen den 21 maj 1964 samt punkten 3 i övergångsbestämmelserna till samma förordning skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

*(Nuvarande lydelse<sup>1</sup>)**(Föreslagen lydelse)*

## 8 §.

1 mom. Vid tillämpningen — — — — — förbehållits säljaren.

Vad i — — — — — första stycket.

Finnes för egendomen icke särskilt taxeringsvärde för det i första stycket angivna året, skall vid tillämpningen av 7 § i stället gälla egendomens värde vid tidpunkten för *förvärvet*. Detta värde fastställs av inskrivningsdomaren efter intyg av sakkunnig eller annan utredning. Detsamma skall gälla em det visas att egendomen efter den tidpunkt, som taxeringsvärdet för nämnda år avsett, men före *förvärvet* nedgått i värde till följd av eldsvåda, vattenflöde eller annan sådan tilldragelse, borttagande av byggnad eller annan anläggning på egendomen eller tillbehör till denna, skogsavverkning, nedläggning eller väsentlig förändring av rörelse, i vilken egendomen varit använd, eller av annan liknande anledning.

Visas att egendomens värde efter *förvärvet* höjts till följd av nybyggnad eller av annan liknande anledning, skall denna förhöjning av värdet icke medräknas, när egendomens värde bestämmes.

I fall, — — — — — av arvsskatt.

Finnes för egendomen icke särskilt taxeringsvärde för det i första stycket angivna året, skall vid tillämpningen av 7 § i stället gälla egendomens värde vid tidpunkten för *upprättande av den handling, vara förvärvet grundas*. Detta värde fastställs av inskrivningsdomaren efter intyg av sakkunnig eller annan utredning. Detsamma skall gälla om det visas att egendomen efter den tidpunkt, som taxeringsvärdet för nämnda år avsett, men före *fångeshandlingens upprättande* nedgått i värde till följd av eldsvåda, vattenflöde eller annan sådan tilldragelse, borttagande av byggnad eller annan anläggning på egendomen eller tillbehör till denna, skogsavverkning, nedläggning eller väsentlig förändring av rörelse, i vilken egendomen varit använd, eller av annan liknande anledning.

Visas att egendomens värde efter *fångeshandlingens upprättande* höjts till följd av nybyggnad eller av annan liknande anledning, skall denna förhöjning av värdet icke medräknas, när egendomens värde bestämmes.

<sup>1</sup> Antagen av 1964 års riksdag att gälla fr. o. m. den 1 januari 1965; jfr prop. 1964: 75; BevU 42; Rskr 167.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

## 22 §.

Skatteplikt föreligger icke för obligationer, som staten garanterar, ej heller för obligationer, som utfärdas av svensk kommun eller landstingskommun eller av Sveriges allmänna hypoteksbank, Konungariket Sveriges stadshypotekskassa, Svenska bostadskreditkassan, Svenska skeppshypotekskassan eller Kommunkredit Aktiebolag eller av svenskt aktiebolag med ändamål att idka belåning av fast egendom eller tomträtt.

Skatteplikt föreligger icke för obligationer, som staten garanterar, ej heller för obligationer, som utfärdas av svensk kommun eller landstingskommun eller av Sveriges allmänna hypoteksbank, Konungariket Sveriges stadshypotekskassa, Svenska bostadskreditkassan, Svenska skeppshypotekskassan, Kommunkredit Aktiebolag eller *Kommunlåneinstitutet Aktiebolag* eller av svenskt aktiebolag med ändamål att idka belåning av fast egendom eller tomträtt.

## 30 §.

2 mom. Myndighet, som — — — — — är beskattningsmyndighet.

Skatteplikt inträder, i fall som avses i

- |   |   |
|---|---|
| a) 3 och 13 §§, när förvärvet sker;   | a) 3 §, när ansökan om lagfart eller inskrivning först upptages;                              |
| b) 11 §, när — — — — — förklaras vilande;   | c) 13 §, när förvärvet sker;  |
| c) 19 §, när registrering som sägs i 27 § andra stycket a) sker;                              | d) 19 §, när registrering som sägs i 27 § andra stycket a) sker;                              |
| d) 20 §, när registrering sker;   | e) 20 §, när registrering sker;   |
| e) 21 §, när handlingen utlämnas;   | f) 21 §, när handlingen utlämnas;   |
| f) 24 §, när överlåtelse eller pantsättning sker eller innehavaren dessförinnan avlider; samt | g) 24 §, när överlåtelse eller pantsättning sker eller innehavaren dessförinnan avlider; samt |
| g) 28 §, när dragning sker.   | h) 28 §, när dragning sker.   |

3. Äldre bestämmelser skola fortfarande äga tillämpning såvitt gäller skatteplikt, skattens beräkning och återvinning i fall, där förvärv av fast egendom, tomträtt, kronohemman, skatligt kronony bygge eller fartyg skett före de nya bestämmelsernas ikraftträdande.

3. Äldre bestämmelser skola fortfarande gälla i fall där vid förvärv av fast egendom stämpelavgift erlagts redan före de nya bestämmelsernas ikraftträdande men ansökan om lagfart upptages först därefter. Skatt för förvärv som grundas på handling, vilken upprättats före den 1 januari 1965, må icke uttagas med högre belopp än som skulle ha utgått enligt äldre bestämmelser.

De nya — — — — — förklaras vilande.

Äldre bestämmelser skola fortfarande äga tillämpning såvitt gäller skatteplikt, skattens beräkning och återvinning i fall, där förvärv av

*(Nuvarande lydelse)**(Föreslagen lydelse)**tomträtt eller fartyg skett före de  
nya bestämmelsernas ikraftträdande.*

Äldre bestämmelser — — — — — lotteri meddelats.  
 Vad i — — — — — äldre bestämmelserna.

---

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1965.



*Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 9 september 1964.*

N ä r v a r a n d e:

Statsministern ERLANDER, statsråden STRÄNG, LINDSTRÖM, LANGE, LINDHOLM, KLING, SKOGLUND, EDENMAN, JOHANSSON, HERMANSSON, PALME, SVEN-ERIC NILSSON.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Sträng, anmäler efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter fråga om *vissa författningsändringar i anledning av den nya stämpelskatteförordningen, m. m.*, samt anför därvid följande.

### I. Inledning

Genom riksdagens bifall till prop. 1964:75 (BevU 42, Rskr 167) har beslutats att 1914 års förordning angående stämpelavgiften den 1 januari 1965 skall ersättas av en stämpelskatteförordning. Samtidigt har beslutats vissa ändringar i förordningen den 6 november 1908 (nr 129) angående en särskild stämpelavgift vid köp och byte av fondpapper (s. k. fondstämpel) samt i förordningen den 6 juni 1941 (nr 416) om arvsskatt och gåvoskatt. Författningar i ämnet har utfärdats den 21 maj 1964 (nr 308—310).

Den nya stämpelskatteförordningen kräver följdändringar i vissa andra författningar. Stämpelutredningen lade i sitt betänkande »Stämpel- och expeditonsavgifter» (SOU 1961: 37) fram förslag till sådana ändringar i bl. a. lagen om fri rättegång, förordningen den 28 september 1928 (nr 376) om särskild skatt å vissa lotterivinster samt förordningen den 5 juni 1959 (nr 348) med särskilda bestämmelser om biografföreställningar m. m. Förslagen har i dessa delar remissbehandlats i samband med utredningens huvudförslag (se prop. 1964: 75). Riksskattenämnden har i skrivelse den 3 september 1962 föreslagit en ändring i fråga om den stämpelavgift som utgår enligt förordningen den 1 juni 1951 (nr 442) om rätt att av riksskattenämnden erhålla förhandsbesked i taxeringsfrågor. I en rapport den 30 december 1960 angående vissa organisationsundersökningar föreslog statens organisationsnämnd några ändringar i förordningen den 14 juni 1933 (nr 357) om åsättande i vissa fall av särskilt uppskattningsvärde å fastighet, vilka torde få anmälas i detta sammanhang. Slutligen har aktualiserats vissa ändringar i den nya stämpelskatteförordningen samt i fondstämpel- och arvsskatteförordningarna.

Efter beredning har inom finansdepartementet upprättats förslag till erforderlig lagstiftning i de frågor jag nu nämnt. Jag anhåller att till närmare behandling få ta upp dessa förslag, som torde få fogas till statsrådsprotokollet i detta ärende såsom *Bilaga*.<sup>1</sup>

## II. Lagen om fri rättegång

### Gällande ordning

Enligt 3 § första stycket lagen om fri rättegång är part, som åtnjuter fri rättegång, befriad från stämpelavgift för expeditioner angående rättegången. Parten åtnjuter därjämte förmånen att bl. a. expeditionslösen skall utgå av allmänna medel. Frihet från avgift för expedition, som utfärdas endast på särskild begäran, åtnjutes även efter det rätten skilt målet från sig, om expeditionen begärs innan fullföljdstiden utgått.

När i mål om äktenskaplig börd eller faderskapet till barn utom äktenskap blodundersökning eller annan undersökning rörande ärftliga egenskaper äger rum på begäran av part, som åtnjuter fri rättegång, skall enligt 3 § tredje stycket stämpel ej åsättas utlåtande över undersökningen. Gottgörelse, som i statens eller kommuns tjänst anställd läkare äger betinga sig för tagande av blodprov, skall utgå av allmänna medel.

Om parten förklarats förlustig förmånen av fri rättegång, skall rätten enligt 8 § i domen i regel förplikta honom att ersätta statsverket kostnad som enligt 3 § utgått av allmänna medel, alltså bl. a. lösen. I annat fall skall sådan skyldighet åläggas motpart eller annan som enligt lag skulle varit pliktig att gottgöra parten kostnaden.

Befinnes part, som åtnjuter fri rättegång, efter rättegångens avslutande kunna återgälda rättegångskostnad som enligt lagen om fri rättegång utgått av allmänna medel, kan han enligt 13 § förpliktas att ersätta statsverket sådan kostnad. Dock må, om dylik ersättningsskyldighet ålagts motpart eller annan, sådan talan väckas endast om det visas att kostnaden inte kunnat tas ut av denne.

### Utredningen

Utredningen påpekar att införandet av en ny enhetlig expeditionsavgift, expeditionslösen, föranleder ändring av bestämmelserna i 3 § lagen om fri rättegång. En tänkbar möjlighet är därvid, uttalar utredningen, att den nuvarande friheten för den, som erhållit fri rättegång, från att erlagga stämpel för expeditioner i målet upphäves och ersättes av föreskrift att

<sup>1</sup> I bilagan intagna författningsförslag, som med vissa mindre redaktionella jämkningar överensstämmer med de vid propositionen fogade författningsförslagen, har här uteslutits.

avgiften, liksom nu utgående lösen, skall betalas av allmänna medel. Härigenom skulle enligt utredningen vinnas att, då statsverket av den som åtnjutit fri rättegång eller av hans motpart äger utfå ersättning för kostnaderna i anledning av den fria rättegången, ersättningen även kommer att avse expeditionsavgiften. Utredningen erinrar om att ett förslag i denna riktning framställdes 1943 i samband med domsagoreformen men avvisades av chefen för finansdepartementet (prop. 1943:268 s. 52) av följande skäl.

Genom att vid häradsrätterna nuvarande lösenavgift förvandlas till stämpelavgift erhåller onekligen den berörda frågan en något större betydelse än hittills. Den inkomstökning som skulle uppstå för statsverket genom att även stämpelavgiften kan bli ersatt torde dock icke böra överskattas. Att den som erhållit fri rättegång själv gäldar statsverkets kostnader därför torde förekomma allenast undantagsvis, och den föreslagna ändringen skulle därför i allmänhet komma att få betydelse endast för de fall då motparten förpliktas gottgöra kostnaderna. Det synes emellertid vara föga tilltalande att införa stämpelbeläggning av expeditionerna huvudsakligen blott i syfte att därigenom skapa förutsättningar för ökning av denna ersättningsskyldighet. Att stämpelavgiften gäldas av medel från anslaget för fri rättegång medför ju icke för statsverket någon verklig utgift som bör ersättas. Därjämte märkes, att stämpelbeläggningsen av expeditionerna i samtliga mål, vari någon part har fri rättegång, är en omständlig anordning, som även är förenad med kostnader för statsverket.

Utredningen har av nu angivna skäl inte ansett sig böra ifrågasätta, att expeditioner till part som har fri rättegång skall beläggas med stämplat att betalas av medel från anslaget för fri rättegång. Som huvudregel föreslår utredningen därför i 3 § första stycket, att part, som åtnjuter fri rättegång, skall vara befriad från erläggande av ansökningsavgift och expeditionslösen. För att bereda statsverket möjlighet att få gottgörelse för förlorad expeditionslösen i de återbetalningsfall, som avses i 8 och 13 §§ lagen om fri rättegång, föreslår utredningen dock tillägg till dessa paragrafer. Enligt detta tillägg skall vad som stadgats om kostnad som utgivits av allmänna medel även gälla ansökningsavgift och expeditionslösen, som skulle ha erlagts om parten inte åtnjutit fri rättegång. Utredningen anser dock att man bör undvika skärpning av återbetalningsskyldigheten i de fall, när enligt 28 § i utredningens förslag till lösenkungörelse äldre avgiftsbestämmelser skall gälla, nämligen då före ikraftträdandet ansökningsingivits eller expedition, som innefattar beslut, meddelats eller annan expedition blivit för sökanden tillgänglig. Utredningen föreslår därför, att i dessa fall äldre lag alltjämt skall äga tillämpning.

Enligt utredningens förslag till lösenlista skall lösen aldrig utgå för utlåtande över blodundersökning eller annan undersökning rörande ärftliga egenskaper. På grund härav föreslår utredningen att bestämmelsen i 3 § tredje stycket om stämpelfrihet för utlåtandet över undersökningen utmönstras ur lagen.

### Yttrandena

Den föreslagna ändringen av 3 § av innebörd, att den som åtnjuter fri rättegång skall befrias från ansökningsavgift och expeditionslösen, har allmänt lämnats utan erinran. Inte heller har någon erinran riktats mot förslaget, att lösen inte skall tas ut för utlåtande över undersökning rörande ärftliga egenskaper.

Däremot har den i 8 och 13 §§ föreslagna återbetalningsskyldigheten avstyrkts av samtliga hörda hovrätter, av sex underrätter samt av Föreningen Sveriges stadsdomare. Därvid har i de nämnda yttrandena som huvudsakligt skäl anförts det merarbete förslaget medför. Uttryckligt tillstyrkande föreligger endast från *Stockholms stads rättshjälpsanstalt*, som finner ändringarna innebära en praktisk lösning.

*Svea hovrätt* uttalar, att ändringarna inte kan antas medföra annat än ett mycket ringa tillskott till statsverkets inkomster men att reglernas tillämpning kommer att föranleda ett inte helt obetydligt merarbete för domstolarnas personal.

*Hovrätten över Skåne och Blekinge* anser förslaget medföra åtskilligt arbete till ringa nytta. Det förekommer enligt hovrätten ytterst sällan, praktiskt taget aldrig, att kostnaden för fri rättegång kan återkrävas, sedan den som åtnjuter denna förmån kommit i bättre ekonomisk ställning. Hovrätten avstyrker förslaget och föreslår i stället att lagen om fri rättegång omarbetas så, att hela underrättelseförfarandet och alla åtgärder för återkrav slopas. Som konsekvens härav bör enligt hovrätten inte heller ändringen i 8 § vidtas.

*Hovrätten för Västra Sverige* anmärker att besväret med uträkning av avgifterna, lämnandet av föreskrivna uppgifter om dessa och bevakning av statsverkets rätt inte kompenseras av de belopp som till äventyrs inflyter till det allmänna.

*Hovrätten för Nedre Norrland* anför.

Den föreslagna subsidiära lösenkyldigheten kan visserligen sägas vara en naturlig följd av de principer, på vilka förevarande paragrafer bygga. En sådan följdriktighet kan dock i detta fall icke anses nödvändig. Ur praktisk synpunkt torde förslaget sakna värde. Någon vinning för statsverket torde det ej innebära. Däremot lär det på grund av stadgandet i 10 § tillämpningskungörelsen till lagen om fri rättegång medföra skyldighet för domstolen att uträkna beloppet av ifrågakomna avgifter, ett arbete som måste anses vara ekonomiskt sett bortkastat. Hovrätten — som också åberopar JO:s framställning till Kungl. Maj:t angående återbetalningsskyldigheten över huvud enligt 13 § sagda lag, återgiven i ämbetsberättelsen 1958 s. 116 f — avstyrker ifrågavarande förslag.

*Hovrätten för Övre Norrland* finner visserligen, att de föreslagna ändringarna kan anses principiellt välgrundade. Med hänsyn till den betungande kontroll, som de nya bestämmelsernas efterlevnad skulle förorsaka,

och de jämförelsevis ringa belopp som här kommer i fråga vill hovrätten likväl avstyrka ändringarna.

*Häradshövdingen i Karlskoga domsaga* framhåller att förbiseenden lätt kan ske vid detta extra arbete. Den teoretiska bakgrunden eller att statsverket — om tillägget inte görs — skulle gå miste om en avgift, som skulle ha utgått om fri rättegång inte förelegat, finner häradshövdingen inte helt övertygande. Samma situation föreligger om staten eller annat avgiftsfritt subjekt processar mot enskild part och vinner, så att motparten skall betala kostnaderna. Även i sådant fall går staten miste om en vinst till motpartens fördel, men det är en konsekvens som måste tas, anser häradshövdingen.

*Rådhusrätten i Malmö* kan inte finna, att vad som föreslagits i princip skiljer sig från det tidigare av departementschefen avvisade förslaget. Av såväl principiella som praktiska skäl avstyrker rådhusrätten de föreslagna tilläggen till 8 och 13 §§ lagen om fri rättegång.

*Rådhusrätten i Västerås* avstyrker bestämt detta förslag. De i lagen om fri rättegång förekommande bestämmelserna om skyldighet för part, som erhållit fri rättegång, att under vissa förutsättningar återgälda kostnaden för fri rättegång saknar enligt rådhusrätten i stort sett praktisk betydelse. Att ytterligare bygga på dessa bestämmelser anser rådhusrätten opåkallat och skulle medföra betydligt större besvär för domstolarna än de ringa belopp, som skulle inflyta. Inte heller för det fall, att motparten till den som erhållit fri rättegång är skyldig gälda rättegångskostnader, finner rådhusrätten sådan bestämmelse påkallad.

Liknande synpunkter anförs av *häradshövdingarna i Uppsala läns norra domsaga, Umeå domsaga och Västerbottens västra domsaga* samt *Föreningen Sveriges stadsdomare*.

*Föreningen Sveriges häradshövdingar*, som finner förslaget ur principiella synpunkter motiverat, säger sig inte ha möjlighet att bedöma, om förslaget kommer att medföra så stor inkomstökning för statsverket, att det kompenserar merarbetet.

### Departementschefen

Stämpel och lösen följer nu i lagen om fri rättegång olika regler. Sålunda åtnjuts befrielse i fråga om stämpelavgift, under det att lösen utgår av allmänna medel och således kan återkrävas av statsverket, om parten förklarar förlustig förmänen av fri rättegång eller om han efter rättegångens avslutande kommer i bättre ekonomiska omständigheter. Frågan är vilken av dessa båda regler som skall tillämpas beträffande den nya expeditionsavgiften. Utredningens förslag, att den nuvarande bestämmelsen om stämpelavgift skall gälla såväl den nya expeditionsavgiften som ansökningsavgiften, har inte mött någon erinran. Jag kan därför på de av utredningen anförda

skälen tillstyrka att part, som åtnjuter fri rättegång, skall vara befriad från ansökningsavgift och expeditionsavgift för expeditioner angående rättegången. Denna befrielse bör — i motsats till vad som för närvarande gäller — omfatta även sådant lagakraftbevis, som beställes först efter det att tiden för fullföljd av talan utgått.

Däremot kan jag inte dela utredningens uppfattning att statsverket bör kunna senare återkräva ansökningsavgift och expeditionsavgift. Såsom åtskilliga remissorgan påpekat skulle en sådan återbetalningsskyldighet medföra ett betydligt merarbete för domstolarna genom besväret med uträkningen av avgifterna för de olika expeditionerna i samtliga mål med fri rättegång utan motsvarande vinst för statsverket. De av utredningen föreslagna ändringarna i 8 och 13 §§ lagen om fri rättegång bör därför inte vidtas.

Då någon återbetalningsskyldighet således inte skall föreligga för de ifrågavarande avgifterna, saknas anledning att låta äldre rätt gälla efter ikraftträdandet. Den av utredningen föreslagna övergångsbestämmelsen är därför icke erforderlig.

I likhet med utredningen och remissorganen anser jag att expeditionsavgift inte längre bör stadgas för utlåtande över undersökning rörande ärftliga egenskaper. Med anledning härav har vidtagits en jämkning av formell natur i 3 § tredje stycket. Det bör i detta sammanhang erinras om, att förslaget inte innebär någon ändring av den särskilda undersökningsavgift som nu tas ut jämte expeditionsavgiften.

### III. Förordningen angående en särskild stämpelavgift vid köp och byte av fondpapper

#### Gällande ordning

Enligt 3 § 2 mom. e) förordningen den 6 november 1908 (nr 129) angående en särskild stämpelavgift vid köp och byte av fondpapper äger stämpelpfikt inte rum då obligation utfärdats av Kommunlåneinstitutet Aktiebolag. Bestämmelsen härom infördes genom förordning den 21 maj 1964 (nr 275) och trädde i kraft den 16 juni 1964 (prop. 1964: 144, BevU 50, Rskr 227). I den lydelse av nämnda lagrum, som enligt förordning den 21 maj 1964 (nr 309) skall träda i kraft den 1 januari 1965, finns däremot sådan stämpelfrihet inte föreskriven beträffande Kommunlåneinstitutets obligationer (prop. 1964: 75, BevU 42, Rskr 167).

#### Departementschefen

Frågan om stämpelfrihet för Kommunlåneinstitutets obligationer aktualiserades så sent att förslag därom inte kunde framläggas samtidigt med de ändringar i fondstämpelförordningen som föreslogs i samband med stämpelskatteförordningen. Så som författningarna nu är utformade kom-

mer stadgandet om stämpelfrihet för Kommunlåneinstitutets obligationer att gälla endast intill utgången av år 1964. Avsikten har emellertid varit att denna stämpelfrihet skall gälla även därefter.

Den av riksdagen vid årets vårsession enligt skrivelsen 1964: 167 antagna författningstexten torde därför böra ändras på sätt nu sagts.

#### IV. Förordningen om särskild skatt å vissa lotterivinster

##### Gällande ordning

För vinst i svenskt lotteri och för vinst vid dragning på här i riket utfärdade premieobligationer skall, om vinsten överstiger vissa belopp, till staten erläggas särskild skatt enligt förordningen den 28 september 1928 (nr 376) om särskild skatt å vissa lotterivinster. Denna skatt skall nu redovisas med stämpel (3 §). När vinst lämnas ut till vinnaren, skall anordnaren av lotteriet respektive utfärdaren av premieobligationerna hålla inne så stor del av vinsten, som motsvarar skatten för denna (2 §). Den som sålunda innehållit del av vinst skall, enligt 1 § kungörelsen den 15 juni 1945 (nr 411) om uppbörd och redovisning av särskild skatt å vissa lotterivinster, inom en månad efter det att vinstdragning ägt rum ge in anmälan om dragningen i två exemplar till generalpoststyrelsen. I anmälan skall lämnas uppgift om sammanlagda värdet av sådana vinster, som utfallit på avyttrade lotter och som är underkastade beskattning enligt förordningen. Samtidigt skall den skatt, som belöper på dessa vinster, betalas in till generalpoststyrelsen. Denna förser det ena exemplaret av anmälan med enkla beläggningsstämplar till belopp motsvarande den erlagda skatten. Sedan stämplarna makulerats, återställer styrelsen detta exemplar till vederbörande.

Om vinstskatt betalas in till generalpoststyrelsen med för lågt belopp, skall styrelsen anmana lotteriets anordnare att omedelbart betala in det felande beloppet. Efterkommes inte denna anmaning, skall styrelsen förfara på samma sätt som med en anmälan, vilken åtföljs av full betalning, d. v. s. det ena exemplaret fördes med stämplor till belopp som motsvarar det erlagda beloppet och återställs sedan stämplarna makulerats. Dessutom skall styrelsen hos vederbörande myndighet påkalla indrivning av den felande skatten. Om skatt erläggs på annat sätt än i samband med anmälan av anordnaren (resp. utfärdaren), skall generalpoststyrelsen utfärda bevis, som är försett med stämplor till det erlagda beloppet.

Ursprungligen stämpelbelades samtliga anmälningar genom riksbankens sedeltryckeri, som tryckte stämplor på anmälningarna. På grund av tidsutdräkt och höjda tryckningskostnader övergavs sedermera detta förfarings-sätt i fråga om huvudparten av anmälningarna. Dessa stämpelbeläggs numera i stället genom påsättning av stämpelmärken. Under 1963 försågs 1 131 anmälningar med 5 530 stämpelmärken till ett värde av 3,1 miljoner

kronor. Undantag utgör anmälningarna från Svenska penninglotteriet AB, AB Tipstjänst och riksgäldskontoret. Dessa anmälningar gäller så höga vinstskattebelopp, att det ansetts lämpligt att trycka stämplat på anmälningarna.

### Utredningen

Utredningen framhåller att kvitteringen genom stämplat är både tidsödande och kostsam, vare sig den sker genom stämpelmärken eller genom påtryck. Från kontrollsynpunkt kan det enligt utredningens mening inte anses nödvändigt att behålla stämpelbeläggning. Uppbörden sker nämligen centralt hos generalpoststyrelsen, som även utövar den direkta kontrollen över att skattebeloppen flyter in. Utredningen föreslår därför att stämpelbeläggningen ersätts med ett bevis på anmälan, att vinstskatten betalats in i behörig ordning.

### Yttrandena

Utredningens förslag har lämnats utan erinran. *Fullmäktige i riksgäldskontoret* har framhållit att det är rationellt att avskaffa stämpelmärken för redovisning av lotterivinstskatt. *Riksrevisionsverket* har likaledes uttryckligen tillstyrkt förslaget.

### Departementschefen

Stämpelbeläggningen i fråga om lotterivinstskatt medför uppenbarligen en onödig omgång vid redovisningen av denna skatt. Med hänsyn härtill bör, såsom jag tidigare anfört i prop. 1964:75 med förslag till stämpel-skatteförordning, denna stämpelbeläggning helt slopas. Härav föranleds ändring i 3 § förordningen om särskild skatt å vissa lotterivinster.

Beskattnings- och uppbördsmyndighet i fråga om lotterivinstskatten är för närvarande generalpoststyrelsen. Som jag framhållit i förenämnda proposition, bör det inte längre ankomma på generalpoststyrelsen att fastställa skatter eller att ha andra rent fiskaliska funktioner. Enligt statsmakternas beslut skall kontrollstyrelsen från och med den 1 januari 1965 överta poststyrelsens uppgifter som central administrativ myndighet inom stämpelväsendet. Därvid skall kontrollstyrelsen fastställa och uppbära stämpelskatt i vissa fall, bl. a. för lotterier. I konsekvens härmed bör poststyrelsens uppgifter i fråga om lotterivinstskatten helt övertas av kontrollstyrelsen. Detta förslag kräver ingen ändring i vinstskatteförordningen. Vad jag nu föreslagit erfordrar emellertid vissa ändringar i bestämmelserna om uppbörd och redovisning av lotterivinstskatt. Dessa är utfärdade i administrativ ordning.

Äldre bestämmelser bör fortfarande tillämpas, om tillstånd till varu- eller



tombolalotteri meddelats eller anmälan angående anordnande av sådant lotteri inkommit före den 1 januari 1965 eller om i annat lotteri vinstdragning ägt rum före nämnda dag.

I samband med de nu redovisade förslagen framhöll jag i förenämnda proposition, att en teknisk anpassning av lotterivinstskatten till vad som gäller beträffande kontrollstyrelsens övriga skatter kunde komma att kräva ytterligare jämkningar i vinstskatteförordningen. Jag avsåg därmed att en anslutning till reglerna i 1959 års förordning om förfarandet vid viss konsumtionsbeskattning kunde vara befogad, bl. a. med hänsyn till att kontrollstyrelsen tillämpar denna förordning på flertalet av de skatter, för vilka styrelsen är beskattningsmyndighet. Emellertid har sedermera fråga uppkommit, om det inte finns anledning att överse vinstskatteförordningens bestämmelser även ur andra synpunkter. Sålunda har ifrågasatts om inte det nuvarande systemet, enligt vilket skatten beräknas på vinstvärdet, borde läggas om till en beskattning baserad på insatsernas belopp. Denna fråga är för närvarande under utredning inom finansdepartementet. I samband med denna utredning kommer också att upptagas frågan huruvida en anpassning av förfarandet vid lotterivinstbeskattningen bör ske till vad som i detta hänseende gäller i fråga om konsumtionsbeskattningen.

## **V. Förordningen om åsättande i vissa fall av särskilt uppskattningsvärde å fastighet**

### **Gällande ordning**

Enligt 4 § förordningen den 14 juni 1933 (nr 357) om åsättande i vissa fall av särskilt uppskattningsvärde å fastighet skall framställning om åsättande av sådant värde inges till prövningsnämndens kansli och vara åtföljd av ett belopp om 25 kronor, som redovisas med stämpel på ansökan. Om det åsatta värdet överstiger 25 000 kronor, skall vidare enligt 9 § protokollsutdraget innefattande beslutet om åsatt uppskattningsvärde förseas med särskild stämpel enligt tariff fr. o. m. 15 t. o. m. 275 kronor, beroende på fastighetens uppskattade värde. Sistnämnda stämpelavgift skall erläggas, när protokollsutdraget expedieras. Protokollföraren hos prövningsnämnden skall till sökanden avsända brev med besked, när protokollsutdraget finns tillgängligt att avhämta. Har utdraget inte utlösts inom fjorton dagar efter underrättelsens avsändande, får avgiften utmätas. Vid stämpelbeläggningen skall enligt 11 § användas enkla beläggningsstämplar som omnämns i 1914 års stämpelförordning. Vidare skall i tillämpliga delar gälla stämpelförordningens bestämmelser om återfående av erlagd stämpelavgift, om tillhandahållande av stämpel, om tillsyn över utgörande av stämpel samt om uppbörd och redovisning. Över meddelade beslut om åsättande av preliminärt laxeringsvärde skall föras särskild liggare (10 §).

### Statens organisationsnämnd

Ifrågavarande förordning har statens organisationsnämnd behandlat i sin rapport den 30 december 1960 angående organisationsundersökningar vid länsstyrelsernas taxeringssektioner och prövningsnämndskanslier. Organisationsnämnden finner gällande ordning med stämpelbeläggning av såväl inkommande framställning som utgående beslut medföra en onödig belastning av arbetsgången vid handläggningen av dessa ärenden dels genom att framställning, som inte åtföljs av föreskrivet belopp, måste bli föremål för kompletteringsåtgärder och dels genom att stämpelbeläggning vanligen måste ske vid två olika tillfällen och av två skilda handlingar i samma ärende.

För ernående av en viss förenkling i arbetsgången föreslår organisationsnämnden att den avgift om 25 kronor, som nu inbetalas i samband med ingivandet av framställningen, inte skall erläggas vid denna tidpunkt utan att den i stället skall inarbetas i de avgiftsbelopp, som redovisas i 9 § samma förordning. Förslaget innebär att de nu utgående stämpelbeloppen i varje klass höjs med 25 kronor samt att det för fastigheter om högst 25 000 kronors värde inrättas en lägsta klass, i vilken avgiftsbeloppet sättes till 25 kronor.

Beträffande tillhandahållande av protokollsutdrag föreslår organisationsnämnden slopande av skyldigheten att till sökanden avsända brev med besked när utdraget finns att avhämta. I stället bör utdraget enligt nämndens mening tillställas sökanden medelst tjänstepostförskott.

Organisationsnämnden föreslår vidare, att den särskilda liggaren över meddelade beslut om åsättande av preliminärt taxeringsvärde skall slopas. Nämnden påpekar därvid, att samma beslut registreras dels i diariet vid prövningsnämndens kansli, dels i prövningsnämndens protokoll och dels i såväl länsstyrelsens som den lokala skattemyndighetens exemplar av fastighetslängden.

### Yttrandena över organisationsnämndens förslag

Organisationsnämndens rapport har remissbehandlats på sätt närmare anges i prop. 1961:100. Samtliga remissorgan som berört den nu aktuella delen av rapporten — däribland flertalet länsstyrelser samt riksräkenskapsverket — har i sak tillstyrkt förslaget i alla delar.

En föreskrift om att protokollsutdrag skall överlämnas även till taxeringsintendenten föreslås av *länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län*.

### Stämpelutredningen

På grund av ifrågavarande stämpelavgifts speciella struktur kan det enligt stämpelutredningens mening inte anses lämpligt att överföra avgiftsbestämmelserna till den av utredningen föreslagna kungörelsen angående

expeditionslösen. Inte heller i övrigt har utredningen föreslagit någon ändring i förordningen.

#### Yttrandena över stämpelutredningens betänkande

Stämpelutredningens förslag i denna del har föranlett yttranden endast från två remissorgan.

*Länsstyrelsen i Stockholms län* erinrar om organisationsnämndens förslag, att ansökningsavgiften skall inarbetas i tariffen i 9 §. En förenkling av arbetsgången skulle enligt länsstyrelsens mening härigenom vinnas. Länsstyrelsen finner organisationsnämndens förslag ändamålsenligt och förordar att det genomförs.

*Länsstyrelsen i Skaraborgs län*, som är av samma mening, finner vidare en viss höjning av åtminstone de lägre avgifterna befogad. Länsstyrelsen föreslår att avgifterna fr. o. m. 25 t. o. m. 75 kronor slopas och att lägsta avgiften sättes till 100 kronor upp till ett fastighetsvärde av högst 100 000 kronor. I fråga om sättet för uttagandet av avgiften ifrågasätter länsstyrelsen om inte stämpelbeläggningen helt bör slopas. Inbetalning kan då ske över postgiro, ehuru detta inte behöver vara obligatoriskt. Ett sådant förfarande skulle enligt länsstyrelsens mening innebära en ännu mera förenklad arbetsgång.

#### Departementschefen

Gällande ordning med stämpelbeläggning vid två olika tillfällen innebär, såsom organisationsnämnden och remissorganen påpekat, en onödig omgång för såväl allmänheten som myndigheterna. Såsom jag anfört i prop. 1964: 75 i fråga om expeditonsavgifter, bör man hos förvaltningsmyndigheterna undvika att ha avgiftsuppbörd två gånger i samma ärende. I enlighet härmed tillstyrker jag att den nuvarande förskottsuppbörden slopas och att i stället avgiften för beslutet höjs i motsvarande mån.

Förslaget innebär bl. a. att för fastigheter med ett uppskattat värde av högst 25 000 kronor skall i 9 § införas en avgift om 25 kronor. Vidare innebär förslaget att framställning, som återkallas innan den lett till beslut av prövningsnämnden, inte skall förorsaka kostnad för sökanden. Avgiftsnivån har varit oförändrad sedan förordningens tillkomst år 1933. Med hänsyn till kostnadsutvecklingen sedan dess och de generella avgiftshöjningar jag aviserat i förenämnda prop. 1964: 75 anser jag det ofrånkomligt att en ny högsta avgiftsklass införs. Lämpligen bör denna konstrueras så, att för fastigheter med ett uppskattat värde överstigande två miljoner kronor skall tas ut avgift med 400 kronor.

Avgiften i värderingsärendena redovisas nu med stämpelmärken och be-tecknas därför som stämpelavgift. Emellertid bör man enligt min mening undvika att ha bestämmelser om stämpelavgifter vid sidan om den ex-

peditionskungörelse, som skall innehålla bestämmelser om de med stämpelmärken redovisade expeditionsavgifterna. Vidare bör benämningen stämpelavgift förbehållas den skattemässiga avgift som utgår enligt förordningen den 6 november 1908 angående en särskild stämpelavgift för fondpapper. Jag föreslår därför att redovisningen med stämpelmärken i ifrågavarande värderingsärenden helt slopas.

Beträffande skyldigheten att avsända särskilt besked att protokollsutdrag finns att avhämta vill jag erinra om, att — enligt Kungl. Maj:ts cirkulär den 18 oktober 1946 till samtliga till statsförvaltningen hörande myndigheter angående skyldighet att tillhandagå allmänheten med översändande av expeditioner m. m. — expeditioner av alla slag bör tillställas vederbörande med anlitande av postverket. Dessa allmängiltiga bestämmelser synes böra tillämpas även beträffande de ifrågavarande protokollsutdragen. Jag tillstyrker således att skyldigheten att avsända brev med underrättelse till sökanden om avhämtande av protokollsutdrag slopas. Lämpligen bör utdraget tillställas sökanden genom tjänstepostförskott. I samband härmed bör respittiden för utmätning, som nu är två veckor från underrättelsens avsändande, ändras till en månad från det protokollsutdrag avsänts.

Såsom ett remissorgan föreslagit bör det åligga protokollföraren hos prövningsnämnden att tillställa även taxeringsintendenten ett utdrag av protokoll med beslut om åsättande av preliminärt taxeringsvärde.

Den särskilda liggaren över beslut om åsättande av preliminärt taxeringsvärde synes även enligt min mening kunna undvaras. Någon särskild omständighet, som numera motiverar förändret av denna liggare, torde inte föreligga. Jag tillstyrker därför att bestämmelserna om liggaren avskaffas. Den uppgiftsskyldighet, som enligt 10 § skall fullgöras till lokal skattemyndighet och ordförande i taxeringsnämnd genom utdrag ur liggaren, bör i stället ske genom utdrag av prövningsnämndens protokoll.

Vad jag nu föreslagit föranleder ändring av 4, 9, 10 och 12 §§ samt upphävande av 11 §. Vidare bör en redaktionell jämkning av 13 § i förordningen vidtas i syfte att ersätta förekommande hänvisningar till 1928 års taxeringsförordning med hänvisningar till motsvarande författningsrum i 1956 års taxeringsförordning. De av mig nu förordade ändringarna föranleder även vissa jämkningar i de särskilda föreskrifterna (SFS 1933: 358; ändrad genom 1943: 955) för tillämpning av förordningen. Beslut härom torde få meddelas i administrativ ordning.

## VI. Förordningen om arvsskatt och gåvoskatt

### 26 §.

#### Gällande ordning

Enligt 26 § fjärde stycket förordningen om arvsskatt och gåvoskatt må advokatfiskalen vid hovrätten i dit fullföljt skatteärende göra framställning om förordnande av särskild värderingsman. Bestämmelsen har samband med den rätt advokatfiskalen vid hovrätt enligt 60 § samma förordning har att anföra besvär mot beslut i skatteärende.

Genom förordning den 21 maj 1964 (nr 310) har i arvsskatteförordningen gjorts vissa ändringar, vilka skall träda i kraft den 1 januari 1965. Den nya lydelsen av 64 § 1 mom. innehåller bemyndigande för Kungl. Maj:t att förordna den myndighet, som skall granska beskattningsmyndighets beslut i ärenden angående fastställande, eftergift eller återvinning av arvsskatt och gåvoskatt. Även 72 § har samtidigt ändrats och stadgar i sin nya lydelse, att det ankommer på den enligt 64 § 1 mom. förordnade granskningsmyndigheten att föra det allmännas talan i mål och ärenden, där arvsskatteförordningen är tillämplig.

#### Departementschefen

Såsom framgår av vad jag uttalat vid 64 § i förslaget till förordning om ändring i arvsskatteförordningen (prop. 1964:75 s. 336) har bestämmelsen i 64 § 1 mom. tillkommit för att ge Kungl. Maj:t möjlighet att flytta över advokatfiskalens arbetsuppgifter till en central myndighet. Tills så sker är det meningen, att den rättsliga granskningen av besluten i fråga om arvsskatt och gåvoskatt skall ligga kvar hos hovrätternas advokatfiskaler. Samma blir förhållandet i fråga om rätten att enligt 72 § föra det allmännas talan i skatteprocess mot den skattskyldige. Därför skulle uttrycket advokatfiskalen i 26 § och dess motsvarigheter i 48 och 60 §§ i och för sig kunna bibehållas tills vidare. Emellertid är det önskvärt att en centralisering av granskningsverksamheten skall kunna ske utan tidsutdräkt, om utredningen ger vid handen att sådan centralisering bör äga rum. Med hänsyn härtill och då det i de genom förordningen den 21 maj 1964 ändrade paragraferna konsekvent talas om den enligt 64 § 1 mom. förordnade granskningsmyndigheten i stället för advokatfiskalen eller liknande, bör motsvarande ändringar göras i 26 § liksom även i de i det följande berörda 48 och 60 §§.

## 48 §.

**Gällande ordning**

I tredje stycket av denna paragraf, som innehåller sekretessbestämmelser beträffande deklaration till ledning för skattens beräkning, finns en hänvisning till 62 § andra stycket. Genom förordningen den 21 maj 1964 angående ändring i förordningen om arvsskatt och gåvoskatt har 62 § ändrats på sådant sätt, att den tidigare föreskriften i andra stycket angående skyldighet för länsstyrelse att vid beslut i skatteärende i särskilt protokoll anteckna den skattskyldiges namn och hemvist samt skattens belopp utgått ur paragrafen. Någon motsvarande bestämmelse finns numera överhuvudtaget inte i arvsskatteförordningen. I dess nya lydelse, som träder i kraft den 1 januari 1965, stadgar 62 § andra stycket endast att länsstyrelsens beslut i skatteärende skall upptagas i särskild beslutsförteckning samt att närmare föreskrifter om denna förteckning meddelas av Kungl. Maj:t.

**Departementschefen**

Beträffande de i 48 § första stycket föreslagna ändringarna, som är en följd av att Kungl. Maj:t bemyndigats förordna granskningsmyndighet, hänvisar jag till vad jag anfört vid 26 §.

Frågan vilka anteckningar den särskilda beslutsförteckningen skall innehålla kommer i fortsättningen helt att regleras i administrativ ordning. För att inte någon ändring i sak skall ske beträffande sekretessbestämmelserna i 48 § bör därför hänvisningen i paragrafens tredje stycke till stadgandet i 62 § andra stycket kompletteras med angivande av de uppgifter om den skattskyldige och skatten, som fanns intagna i den tidigare lydelsen av sistnämnda stadgande.

## 60 §.

**Gällande ordning**

Rätt att anföra besvär mot beslut i ärende angående arvsskatt och gåvoskatt tillkommer enskild part och advokatfiskalen vid hovrätt. Vid beslut av underrätt eller länsstyrelse angående fastställande, återvinning eller eftergift av skatt är besvärstiden tre år och räknas från beslutets dag.

**Departementschefen**

I 43 § stämpelskatteförordningen den 21 maj 1964, som skall träda i kraft den 1 januari 1965, stadgas att, när skattskyldig vitsordat granskningsanmärkning, skall anses — bl. a. vid beräkning av besvärstid — som om beslut om skattens fastställande meddelats av inskrivningsdomaren

den dag granskningsmyndigheten erhållit meddelande om vitsordandet. Enligt 45 § första stycket samma förordning skall vid besvär i nyssnämnda fall klaganden inkomma direkt till hovrätten med sin dit ställda besvärslaga. Dessa stadganden har, såsom jag anført vid 42—46 §§ i förslaget till stämpelskatteförordning (prop. 1964: 75 s. 260), föranletts av att i praxis, i varje fall beträffande arvsskatt, advokatfiskals stämpelbeläggning i anledning av granskningsanmärkning jämställts med beslut av beskattningsmyndighet. Detta innebär att besvärstiden har räknats från dagen för stämpelbeläggnings. Besvären har i sådant fall getts in direkt till hovrätt, där prövning skett.

Nu har genom förordningen den 21 maj 1964 angående ändring i förordningen om arvsskatt och gåvoskatt ett nytt redovisningssystem för sådan skatt tillkommit. Skatten skall i fortsättningen inte redovisas med stämpelmärken och dessutom skall all skatt inbetalas till länsstyrelsen. Detta gäller följaktligen även skatt som erlægges sedan skattskyldig vitsordad granskningsanmärkning. Således kommer ej heller beträffande arvsskatt och gåvoskatt någon stämpelbeläggning att ske hos granskningsmyndigheten. Därför bör även i arvsskatteförordningen införas en bestämmelse, som ger mottagandet av ett meddelande om skattskyldigs vitsordande av granskningsanmärkning samma verkan som advokatfiskalens stämpelbeläggning nu har, d. v. s. som ett beslut av beskattningsmyndigheten om skattens fastställande. Dessutom bör i sådant fall, i likhet med vad som föreskrivits i 45 § första stycket stämpelskatteförordningen, besvärslaga inges direkt till hovrätten. De nya bestämmelserna bör dock inte tillämpas, om granskningsanmärkning framställts före dessas ikraftträdande.

I enlighet med vad jag anført vid 26 § skall besvärsrätt tillkomma den enligt 64 § 1 mom. förordnade granskningsmyndigheten. Detta föranleder en formell jämkning av 60 § första stycket.

## **VII. Förordningen om rätt att av riksskattenämnden erhålla förhandsbesked i taxeringsfrågor**

### **Gällande ordning**

Enligt 9 § första stycket förordningen den 1 juni 1951 (nr 442) om rätt att av riksskattenämnden erhålla förhandsbesked i taxeringsfrågor är sökande pliktig att, om nämnden inte annorledes beslutar, för meddelat förhandsbesked till kronan erlægga efter omständigheterna lämpad avgift, lägst 100 och högst 500 kronor. I 15 § förordningen den 7 december 1883 angående expeditionslösen stadgas lösenfrihet för dylikt förhandsbesked. Enligt 73 § förordningen den 1 december 1959 (nr 507) om

allmän varuskatt är avgiftsbestämmelserna i förstnämnda förordning inte tillämpliga beträffande förhandsbesked angående fråga, som avser taxering till allmän varuskatt.

Avgiften redovisas genom stämpelbeläggning av det protokollsutdrag rörande förhandsbeskedet som tillställs sökanden. Enligt 10 § skall därvid användas enkla beläggningsstämplar som nämns i 1914 års stämpelförordning. I tillämpliga delar skall lända till efterrättelse vad som i stämpelförordningen är stadgat om tillhandahållande av stämplor till statsmyndigheternas expeditioner, om tillsyn över stämpelavgiftens erläggande samt om uppbörd och redovisning.

### Utredningen

Med hänsyn till avgiftsbestämmelsernas utformning har utredningen ansett det inte vara lämpligt att överföra dem till lösenkungörelsen. Utredningen har i stället i lösenlistan under rubriken Skatter infört en hänvisning av innebörd, att angående expeditionsavgift för förhandsbesked av riksskattenämnden är särskilt stadgat.

### Yttrandena

*Riksskattenämnden* har förklarat sig dela utredningens uppfattning och understrukit att de skäl, som år 1951 föranledde utfärdande av separata stämpelbestämmelser för förhandsbesked, alltjämt får anses äga giltighet. Ej heller har nämnden ansett de av utredningen föreslagna författningarna behöva föranleda någon redaktionell ändring i 1951 års nyssnämnda förordning.

Sedermera har riksskattenämnden hemställt om höjning av maximivgiften till 1 000 kronor. Nämnden anför.

Föreskriften om en högsta avgift å 500 kronor har gällt alltsedan riksskattenämnden inrättades. De frågor, som i form av ansökan om förhandsbesked underställes riksskattenämnden, rör i en del fall miljonbelopp. Särskilt under de senare åren har förmärkts en tendens att i en och samma ansökan upptaga flera frågor, vilka avser olika delar av en affärstransaktion men som har sådant sammanhang med varandra att de — ehuru de kräver ställningstagande och besvarande var för sig — lämpligen bör behandlas i ett och samma förhandsbesked. Med avseende å dylika fall framstår enligt nämndens mening en avgift om högst 500 kronor som opåkallat låg. Detsamma gäller vissa andra ärenden, där frågan rör osedvanligt stort belopp.

### Departementschefen

I likhet med utredningen och riksskattenämnden vill jag, särskilt med hänsyn till de höga avgiftsbeloppen, förorda att bestämmelserna om stämpelavgift för riksskattenämndens förhandsbesked kvarstår i 1951 års för-



ordning. Emellertid bör redovisningen med stämpelmärken slopas i likhet med vad jag nyss föreslagit i fråga om avgift enligt förordningen om åsättande i vissa fall av särskilt uppskattningsvärde å fastighet. I enlighet härmed bör 10 § slopas och ersättas med bestämmelser i administrativ ordning.

Vad beträffar den av riksskattenämnden begärda höjningen av maximiavgiften från 500 till 1 000 kronor har framställningen härom, med hänsyn till att i nämnden ingår representanter för näringslivet och dessa inte anmält avvikande mening i frågan, inte ansetts behöva särskilt remissbehandlas. Då de av riksskattenämnden anförda skälen synes väl motivera en höjning av maximiavgiften till 1 000 kronor, vill jag tillstyrka att 9 § i 1951 års förordning ändras i enlighet härmed. Äldre bestämmelser i fråga om avgiftens storlek bör dock gälla, om ansökan om förhandsbesked inkommit före den 1 januari 1965.

I nära anslutning till vad som föreslagits i fråga om tiden för utmätning av avgift för protokollsutdrag rörande preliminärt taxeringsvärde bör tiden, då utmätning av avgiften för förhandsbesked skall ske, bestämmas till en månad efter det att kravet framställts.

### **VIII. Förordningen med särskilda bestämmelser om biograf- föreställningar m. m.**

#### **Gällande ordning**

Då film godkännes eller förbjuds för offentlig förevisning, utfärdar statens biografbyrå enligt 6 § 1 mom. förordningen den 5 juni 1959 (nr 348) med särskilda bestämmelser om biograf föreställningar m. m. tillståndskort resp. förbudskort. Nu uttas för dylikt kort enligt 3 § stämpelförordningen, rubriken *Bevis annat*, stämpelavgift med en krona. En erinran om stämpelförordningens bestämmelser angående stämpelbeläggning finns i förstnämnda författningsrum. I samband därmed utgår enligt 12 § instruktionen den 31 maj 1963 (nr 357) för statens biografbyrå särskild filmgranskningsavgift, beräknad efter filmens längd.

#### **Utredningen**

Med hänsyn till den särskilda filmgranskningsavgiften föreslår utredningen att stämpelavgiften och stämpelbeläggningsen av bevisen slopas. I stället bör enligt utredningens mening den särskilda filmgranskningsavgiften höjas, förslagsvis genom införande av en grundavgift oavsett filmens längd.

### Yttrandena

*Statens biografbyrå* hälsar med tillfredsställelse förslaget att stämpelbeläggningen av censurkortet skall slopas. En icke oväsentlig rationalisering av arbetet på byråns expedition skulle härigenom vinnas till fördel för andra kontorsuppgifter. Biografbyrån finner i princip inget att erinra mot att i taxan införs en grundavgift.

*Föreningen Sveriges filmproducenter* anser likaledes slopande av stämpelbeläggningen och höjning av filmgranskningsavgiften lämpligt med hänsyn bl. a. till att det i någon mån torde förenkla arbetet på biografbyrån.

### Departementschefen

I likhet med utredningen och remissorganen tillstyrker jag att särskild avgift inte längre skall tas ut för tillståndskort och förbudskort. Bestämmelserna om stämpelavgift bör därför utmönstras ur 1959 års förordning.

Frågan om den särskilda filmgranskningsavgiftens storlek torde få prövas senare i administrativ ordning.

## IX. Stämpelskatteförordningen

### 8 §.

#### Gällande ordning

Enligt 8 § 1 mom. stämpelskatteförordningen skall som värde av fast egendom vid beräkning av stämpelskatten gälla taxeringsvärdet för året närmast före det år, då lagfart sökes. Vid köp skall i stället köpeskillingen vara bestämmande för skattens beräkning, om den överstiger taxeringsvärdet. För det fall att egendomen inte är särskilt taxerad för året närmast före lagfartsansökan skall enligt bestämmelse i 1 mom. tredje stycket i stället gälla egendomens värde vid tidpunkten för förvärvet. Detta värde skall inskrivningsdomaren fastställa med ledning av värderingsintyg eller annan utredning. Sådan särskild prövning av egendomens värde skall även ske, när egendomen efter den tidpunkt, som varit bestämmande för taxeringsvärdet, men före förvärvet undergått värdeminskning av i 1 mom. tredje stycket angivet slag. Vidare stadgas i samma moment fjärde stycket, att värdeökning, som skett efter förvärvet på grund av nybyggnad eller av annan liknande anledning, inte skall inräknas i egendomens värde vid beräkning av stämpelskatten.

#### Departementschefen

Enligt 2 § förordningen angående lagfart å fång till fast egendom skall lagfart sökas inom viss tid från det fångets skedde. Är förvärvet beroende av suspensivt villkor, räknas lagfartstiden från den tidpunkt då villkoret upp-

fylles. Om köpekontrakt innehåller föreskrift att köpebrev skall utfärdas, sedan visst villkor uppfyllts, räknas således enligt rättspraxis lagfartstiden från köpebrevets dag. Lagfart kan sökas och förklaras vilande på grund av köpekontraktet men inte beviljas förrän köpebrevet utfärdats. Fånget anses med andra ord inte ha skett förrän villkoret uppfyllts.

I 30 § 1 mom. första stycket a) stämpelskatteförordningen stadgas, att beslut rörande stämpelskatt beträffande förvärv av fast egendom eller tomträtt skall meddelas på den inskrivningsdag, då ansökan i ärendet först upptages. Detta innebär att stämpelskatt skall fastställas redan i samband med att ansökan vilandeförklaras. Om således vid ett villkorat förvärv av fast egendom särskilt taxeringsvärde för året närmast före lagfartsansökan saknas skulle inskrivningsdomaren komma i den situationen, att han enligt 8 § skulle bestämma egendomens värde vid tidpunkten för förvärvet samtidigt som han förklarade ansökan vilande, därför att något förvärv enligt gällande tolkning av 2 § lagfartsförordningen icke hade skett.

Det kan icke uteslutas, att 8 § kommer att tolkas på samma sätt som 2 § lagfartsförordningen i fråga om förvärv som är beroende av villkor som uppskjuter den definitiva äganderättsövergången. Skulle så ske, kan tveksamhet uppkomma om vilken tidpunkt som skall vara bestämmande för skattens beräkning. Denna oklarhet bör undanröjas. Jag får därför förorda att i 8 § 1 mom. uttrycken »tidpunkten för förvärvet», »före förvärvet» och »efter förvärvet» ändras till »tidpunkten för upprättande av den handling, varå förvärvet grundas», »före fångeshandlingens upprättande» respektive »efter fångeshandlingens upprättande». På så sätt blir vid villkorat förvärv dagen för köpekontraktets upprättande bestämmande vid värdering enligt 8 §.

## 22 §.

Frihet från stämpelskatt för Kommunlåneinstitutets obligationer bör stadgas i enlighet med vad jag nyss anfört i fråga om frihet från fondstämpel för samma obligationer.

## 30 §.

### Gällande ordning

Skatteplikt för förvärv av fast egendom och tomträtt inträder enligt 30 § 2 mom. andra stycket a), när förvärvet sker. Enligt 1 mom. första stycket a) gäller som huvudregel vid förvärv av fast egendom och tomträtt, att beslut rörande stämpelskatt meddelas på den inskrivningsdag då ansökan i ärendet först upptages, oberoende av om ansökan sedan vilandeförklaras eller beviljas.

### Departementschefen

Det är visserligen principiellt riktigt att, såsom nu är stadgat i stämpel-skatteförordningen, låta skatteplikten inträda redan i och med förvärvet. Emellertid har efter de nya bestämmelsernas antagande yppats farhågor att en sådan bestämmelse skulle kunna leda till skatteflykt i två skilda hän-seenden.

Jag har vid 8 § redogjort för hur 2 § lagfartsförordningen i praxis tolkas, då fråga är om förvärv som är beroende av villkor. Det kan icke uteslutas, att uttrycket »när förvärvet sker» i 2 mom. andra stycket a) kommer att tolkas på samma sätt som motsvarande uttryck i 2 § lagfartsförordningen. I så fall skulle vid villkorade förvärv av fast egendom skatteplikt ej ha in-trätt, när lagfart sökes på köpekontraktet och beslut rörande stämpelskat-ten jämlikt 1 mom. första stycket a) skulle meddelas. Någon skatt skulle således ej kunna fastställas när lagfartsansökan upptages och förklaras vi-lande.

Stadgandet att skatteplikt inträder, när förvärvet sker, torde vidare få den effekten att enligt de allmänna reglerna om tioårig preskription statens anspråk på stämpelskatt preskriberas, om lagfart eller inskrivning sökes, sedan mer än tio år förflutit efter förvärvet. Genom att under en längre tid underlåta att söka lagfart skulle fastighetsförvärvaren således helt undgå stämpelskatt. För att hindra detta skulle erfordras en effektivare övervak-ning av att lagfartsplikten fullgöres i rätt tid än som för närvarande är möjlig.

För att undvika de nu påtalade konsekvenserna av den tidigare beslutade tidpunkten för skattepliktens inträde vid förvärv av fast egendom bör man redan nu ändra denna tidpunkt. Jag anser mig därför böra föreslå, att skat-teplikt vid förvärv av fast egendom eller tomträtt i stället skall inträda när ansökan om lagfart eller inskrivning först upptas till prövning av inskriv-ningsdomaren. En sådan ordning ansluter sig nära till vad som nu gäller enligt 8 § förordningen den 19 november 1914 angående stämpelavgiften.

### Övergångsbestämmelser

#### Gällande ordning

Enligt punkt 3 i övergångsbestämmelserna till stämpelskatteförordningen skall förvärv av fast egendom, tomträtt, kronohemman, skattlagt krono-nybygge och fartyg, som skett före ikraftträdandet av stämpelskatteförord-ningen, följa motsvarande äldre bestämmelser i fråga om skatteplikt, skat-tens beräkning och återvinning.

## Departementschefen

Särskilda övergångsbestämmelser för förvärv av fast egendom synes påkallade även om den föreslagna ändringen av 30 § genomföres. Stadgandet i punkt 3 bör därför ändras, så att det överensstämmer med vad jag föreslagit i nämnda paragraf angående skattepliktens inträde. Liksom jag beträffande inteckning för fordran anfört vid övergångsbestämmelserna i förslaget till stämpelskatteförordning (prop. 1964: 75 s. 275), är syftet med de nya övergångsbestämmelserna att hindra dubbelbeskattning. Däremot bör de nya bestämmelserna inte få leda till att skatt för äldre fång blir högre än om man alltjämt tillämpat äldre bestämmelser i fråga om skatteplikt och skattens beräkning.

I fråga om tomträtt skulle den för fast egendom ifrågasatta regeln innebära att skatteplikt skulle inträda så snart fångeshandlingen inges efter årsskiftet, oberoende av tidpunkten för fångeshandlingens upprättande. Med hänsyn till att lagfartsstämpel inte uttagits vid förvärv av tomträtt bör dock i stället gälla att förvärv, som grundas på avtal ingånget före de nya bestämmelsernas ikraftträdande, skall behandlas enligt de äldre reglerna, även om fångeshandlingen företes efter årsskiftet. Särskilt stadgande härom bör intagas i punkt 3 i övergångsbestämmelserna till stämpelskatteförordningen.

Övergångsbestämmelser rörande förvärv av åborätt, som enligt 4 § blir fritt från stämpelskatt, synes inte erforderliga.

## X. Departementschefens hemställan

I enlighet med vad som anförts i det föregående föreligger inom finansdepartementet förslag till

1) lag angående ändrad lydelse av 3 § lagen den 19 juni 1919 (nr 367) om fri rättegång;

2) förordning om ändrad lydelse av 3 § 2 mom. förordningen den 6 november 1908 (nr 129) angående en särskild stämpelavgift vid köp och byte av fondpapper;

3) förordning angående ändrad lydelse av 3 § förordningen den 28 september 1928 (nr 376) om särskild skatt å vissa lotterivinster;

4) förordning angående ändring i förordningen den 14 juni 1933 (nr 357) om åsättande i vissa fall av särskilt uppskattningsvärde å fastighet;

5) förordning angående ändring i förordningen den 6 juni 1941 (nr 416) om arvsskatt och gåvoskatt;

6) förordning angående ändring i förordningen den 1 juni 1951 (nr 442) om rätt att av riksskattenämnden erhålla förhandsbesked i taxeringsfrågor;

7) *förordning angående ändrad lydelse av 6 § 1 mom. förordningen den 5 juni 1959 (nr 348) med särskilda bestämmelser om biografföreställningar m. m.; samt*

8) *förordning om ändring i stämpelskatteförordningen den 21 maj 1964 (nr 308).*

Föredragande departementschefen hemställer härefter, att lagrådets utlåtande över det under 1) angivna lagförslaget måtte för det i § 87 regeringsformen omförmälda ändamålet inhäntas genom utdrag av protokollet.

Vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt bifaller Hans Maj:t Konungen.

Ur protokollet:

*Sven-Olof Norberg*

*Utdrag av protokoll, hållet i Kungl. Maj:ts lagråd den 13 oktober 1964.*

N ä r v a r a n d e :

justitierådet HAGBERGH,  
regeringsrådet WILKENS,  
justitieråden RIBEN,  
BERGSTEN.

Enligt lagrådet den 10 oktober 1964 tillhandakommet utdrag av protokoll över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet den 9 september 1964, hade Kungl. Maj:t förordnat, att lagrådets utlåtande skulle för det i § 87 regeringsformen omförmälda ändamålet inhämtas över upprättat förslag till lag angående ändrad lydelse av 3 § lagen den 19 juni 1919 (nr 367) om fri rättegång.

Förslaget, som finnes bilagt detta protokoll, föredrogs inför lagrådet av kammarrättsassessorn Stig Wernlund.

*Lagrådet yttrade:*

Enligt första stycket av paragrafen i dess föreslagna nya lydelse skall part, som åtnjuter fri rättegång, vara befriad från erläggande av ansökningsavgift och expeditionsavgift för expeditioner angående rättegången. Regeln om befrielse från erläggande av ansökningsavgift, vilken saknar motsvarighet i lagrummets nuvarande lydelse, är avsedd att ersätta 19 § första stycket andra punkten i 1914 års stämpelförordning i vad detta stadgande innebär, att föreskriften i 7 § andra stycket om stämpelfrihet beträffande vissa expeditioner för person, som erhållit fri rättegång, skall äga motsvarande tillämpning i fråga om stämpelavgift enligt 8 § för ansökning om stämning vid domstol och för annan ansökning varigenom mål eller ärende anhängiggöres vid domstol. Lagrådet förutsätter, att i den blivande expeditionskungörelsen kommer att användas en terminologi, som icke kan föranleda missförstånd i fråga om innebörden av de i lagförslaget brukade uttrycken »ansökningsavgift» och »expeditionsavgift».

Ur protokollet:  
*Stig Granqvist*

*Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Regenten, Hertigen av Halland, i statsrådet å Stockholms slott den 16 oktober 1964.*

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena NILSSON, statsråden STRÄNG, LINDSTRÖM, LANGE, LINDHOLM, SKOGLUND, EDENMAN, JOHANSSON, HERMANSSON, HOLMQVIST, ASPLING, PALME, SVEN-ERIC NILSSON.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Sträng, anmäler efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter lagrådets den 13 oktober 1964 avgivna utlåtande över det den 9 september 1964 till lagrådet remitterade förslaget till *lag angående ändrad lydelse av 3 § lagen den 19 juni 1919 (nr 367) om fri rättegång*.

Föredraganden anför.

Lagrådet har lämnat lagförslaget utan erinran. Det torde efter en mindre redaktionell jämkning få föreläggas riksdagen för antagande.

Föredraganden hemställer här efter, att Kungl. Maj:t måtte genom proposition föreslå riksdagen att

*dels antaga det av lagrådet granskade förslaget till lag angående ändrad lydelse av 3 § lagen den 19 juni 1919 (nr 367) om fri rättegång med nyss angiven jämkning,*

*dels antaga de härvid fogade förslagen till*

1) *förordning om ändrad lydelse av 3 § 2 mom. förordningen den 6 november 1908 (nr 129) angående en särskild stämpelavgift vid köp och byte av fondpapper;*

2) *förordning angående ändrad lydelse av 3 § förordningen den 28 september 1928 (nr 376) om särskild skatt å vissa lotterivinster;*

3) *förordning angående ändring i förordningen den 14 juni 1933 (nr 357) om åsättande i vissa fall av särskild uppskattningsvärde å fastighet;*

4) *förordning angående ändring i förordningen den 6 juni 1941 (nr 416) om arvsskatt och gåvoskatt;*

5) *förordning angående ändring i förordningen den 1 juni 1951 (nr 442) om rätt att av riksskattenämnden erhålla förhandsbesked i taxeringsfrågor;*

6) *förordning angående ändrad lydelse av 6 § 1 mom. förordningen den 5 juni 1959 (nr 348) med särskilda bestämmelser om biograf föreställningar m. m.; samt*



7) *förordning om ändring i stämpelskatteförordningen den 21 maj 1964 (nr 308)*;

vilka med en mindre redaktionell jämkning överensstämmer med de vid statsrådsprotokollet den 9 september 1964 fogade förslagen.

Med bifall till vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt förordnar Hans Kungl. Höghet Regenten att till riksdagen skall avlätas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

*Göran Sellvall*